

Friederike Ermold
Vätternvårdsförbundet
010-22 36 000

Ahlins i Habo AB
Ylva Thimour
ylva.thimour@ahlins.com

Synpunkter: Samråd Ahlins Habo

Bakgrund

Ahlins i Habo AB avser att söka tillstånd för att utöka sin verksamhet. Företaget ytbehandlar aluminium genom anodisering och trumling. I processen används olika kemikalier (främst starka syror) och renat processvatten släpps ut till recipient, Fiskebäcken. Fiskebäcken i sin tur mynnar i Vättern, ca 1-1.5 km från utsläppspunkten.

Vätternvårdsförbundet har getts möjlighet att lämna synpunkter på samrådsunderlaget.

Synpunkter

Vätternvårdsförbundet konstaterar att:

- Företaget avser att fördubbla den tillståndsgivna mängden processvatten som släpps ut till recipient från idag 7500 m³/år till 12.000 m³/år. (Faktiskt utsläpp 2018 var 4500 m³). I nuvarande tillstånd finns gränsvärden för aluminium, krom och nickel, men inga restriktioner för kväve.
- Vätternvårdsförbundet anser att det är mycket positivt att företaget undersöker åtgärder för att minska utsläpp till och påverkan på Vättern.
- I produktionen används starka syror och ur Vätternperspektiv är det användning av salpetersyra som är mest relevant, då det leder till höga utsläpp av kväve till Vättern. I Fiskebäcken var medelhalten kväve närmare 20.000 µg/L (TN, 2014-2018, data från SRK Södra Vättern), med en maximum på 110.000 µg/L.
- Jämförbara vattendrag (Domneån, Hökesån och Knipån) har halter mellan 800-1.100 µg/L (TN, 2014-2018).
- I Vättern uppmätts relativt höga halter av kväve, i medel 654 µg/L i utsjön (TN, data 2014-18). Det finns idag ingen miljö kvalitetsnorm för kväve i sjöar, men enligt Naturvårdsverkets gamla klassificering (1) bedöms halter

över 625 µg/L som höga. I Vattenvårdsplanen för Vättern (2) finns ett delmål att kvävehalten ska ligga under 500 µg/L (inom miljömål "Ingen Övergödning").

- Vättern har dock, som en naturlig näringsfattig sjö, mycket låga halter av fosfor (<3 µg/L, TP, 2014-2018). Det leder till ett mycket högt kväve:fosfor-kvot – i medel 235 (2014-2018). I Vattenvårdsplanen för Vättern (2) finns ett delmål att N:P-kvoten ska ligga under 100 (inom miljömål "Ingen Övergödning"). För jämförelse är Vänerns N:P kvot strax under 100 (medel 93, 2014-18).
- Kvävetillförseln till Vättern måste reduceras för att kunna uppnå dessa mål.
- Tillförsel av kväve till Vättern sker via punktkällor (industri, avloppsreningsverk), diffusa källor (jord- och skogsbruk) och deposition. Tillförsel av kväve till Vättern beräknas ligga runt 4000 ton/år (2).
- I samrådsunderlaget refererade företaget till tre möjligheter för att reducera utsläpp av kväve till Vättern: minskad användning av salpetersyra (alternativt processbad) som skulle minska halter i utgående processvatten med 90%, eller nollutsläpp genom användning av indunstare (helt slutet system eller vid relevant delprocess).
- I miljö kvalitetsbeskrivningen bör alla tre möjligheter redovisas, med avseende på deras påverkan på Fiskebäcken och Vättern.
- Även utsläpp av andra ämnen som kan tänkas påverka vattenmiljön bör redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen, t.ex. klorid och metaller, samt deras beräknade påverkan på recipienterna.
- Ur Vätternperspektiv är årstransporter (mängder) mest intressant, inte halter (koncentrationer).
- Vättern är riksintresse för bl. a. naturvård, yrkesfisket och friluftslivet, dricksvattentäkt samt vattenskyddsområde. Hela Vättern har utpekats som särskilt värdefullt vatten för naturvården. Vättern är dessutom Natura 2000 område (dock uppdelat i flera delområden), med naturtyperna ävjestrandssjöar (kod 3130) och kransalgssjöar (kod 3140), dvs näringsfattiga sjöar med klart vatten och rik undervattensvegetation (3).
- Miljökonsekvensbeskrivningen bör redovisa om och hur dessa intressen och skyddsvärden påverkas.

Friederike Ermold

Sakkunnig vattenfrågor Vätternvårdsförbundet

Referenser

1. Naturvårdsverkets Rapport 4913
2. Vätternvårdsförbundet 2015: [Rapport 122 från Vätternvårdsförbundet: Uppföljning av vattenvårdsplan samt revidering för 2020](#)
3. Vätternvårdsförbundet 2018: [Bevarandeplan för Natura 2000 i Vättern](#)
Vattenkemidata: [Vätternkarta](#) och [SLU-Miljödata](#)